

Familie Litjens

De veestapel van de familie Litjens uit Ewijk bestaat voor het merendeel uit roodbonten. De voorkeur gaat naar functionele koeien, liever breed dan hoog en smal.

Aantal melkkoeien:	140
Quotum:	1,3 miljoen kg, incl. 50.000 leasemelk
Aantal hectare:	75, waarvan 10 ha extensief gebruik
Melkproductie:	8845 4,53 3,53

Na nieuwbouw stal kan familie Litjens uit Ewijk aandacht weer op veestapel richten

Koeien hebben prioriteit

De familie Litjens uit Ewijk is blij met de nieuwe ligboxenstal. Het jongvee groeit beter en de koeien kunnen de productie beter aan. Maar gelukkig is de bouw achter de rug. 'Bouwen kost tijd en dat gaat ten koste van de koeien.'

tekst **Inge van Drie**

stapel. In 2005 is het laatste gebruiksvee verkocht. 'Omdat we flink gegroeid zijn, konden we alle koeien goed gebruiken. Vier jaar lang lag het vervangingsper-

tage op twintig procent. Dit jaar hebben we voor het eerst weer geselecteerd. Er zijn twaalf vaarzen voor export weggegaan', geeft Pierre aan. Al had hij die

Vanuit de melkstal zijn de auto's op de A73 nog net te zien, vanaf het erf is een glimp van de A50 zichtbaar. Precies in de hoek waar de twee snelwegen elkaar kruisen ligt het bedrijf van Willie (62), Bets (63), Pierre (29) en Angela (27) Litjens uit Ewijk. Die locatie belet de familie allerminst het bedrijf verder te ontwikkelen. De afgelopen vier jaar kochten de Litjens 4,5 ton melkquotum erbij en twee jaar geleden verrees op het erf een nieuwe ligboxenstal. Die biedt momenteel plaats aan 140 voor het merendeel roodbonte koeien.

De melkveehouders zijn in hun nopjes met de nieuwe stal. Vooral bij het jongvee – dat de plek van de koeien in de veertig jaar oude ligboxenstal heeft ingenomen – zien ze vooruitgang. 'Het jongvee groeit beter', zegt Pierre. 'De vaarzen die nu aan de melk komen zijn een stuk zwaarder dan een paar jaar geleden. In het verleden was een vaars met 30 liter bijzonder, nu is dat heel gewoon. En er zijn vaarzen bij die meer dan 35 liter geven.'

Het rollend jaargemiddelde ligt op 8845 kg melk met 4,53% vet met 3,53% eiwit. Daarmee is de productie nog iets gestegen, ondanks dat de familie Litjens de afgelopen jaren niet selecteerde in de vee-

De donkerrode Clarien 10 (v. Redgold) en de witte Sisca 73 (v. Kian), beide geselecteerd voor de CRV Koe-Expo

vaarzen liever zelf gemolken. 'Er kunnen nog wel twintig tot dertig koeien meer in de stal. De wil is er om meer koeien te melken, maar we vinden het quotum gewoonweg te duur. En het moet allemaal wel kunnen, ook qua arbeid.' Nu springt Walter, de broer van Willie, nog regelmatig bij. Hij stapte in 2000 uit het bedrijf vanwege rugklachten. Tweemaal per week komt ook Willie's vader Piet Litjens (92) nog een kijkje nemen.

Honderd klosjes

De nieuwe stal bevat diepstrooiselboxen – 'daarmee heb je de minste dikke hakken' – en een dichte vloer. 'Dat bespaarde ons geld, doordat we geen kelder hoefden te graven. Onze mestsilo is groot genoeg. Ook in de oude stal hadden we trouwens al een dichte vloer', vertelt Willie. Van uitglijden hebben de koeien geen last, geeft Pierre aan. 'Na het beton storten is met een bezem profiel aangebracht. Dat werkt prima.' Wel zorgde de nieuwe vloer voor veel slijtage aan de klauwen. 'We hebben expres de tenen wat langer gehouden voordat de koeien naar de nieuwe stal gingen. Maar toch hebben we in een half jaar wel honderd klosjes nodig ge-

had. Het strohok heeft veel koeien gered.' De ziekte van Mortellaro, die bij dichte vloeren vaker voorkomt, beperkt de familie Litjens door de koeien maandelijks een kwartier lang in een bad met formaline te laten staan. 'We houden het daarmee goed in de hand.'

De familie is blij dat het bouwen achter de rug is. 'Bouwen is eigenlijk niks. Het kost tijd en dat gaat ten koste van de koeien', vindt Pierre. Het is overduidelijk dat de koeien bij vader en zoon prioriteit hebben. Het liefst zijn ze veel in de stal, het landwerk laten ze zo veel mogelijk over aan de loonwerker. 's Zomers gaan de koeien 's ochtends naar buiten.

Het rantsoen van de melkkoeien bestaat uit twee derde graskuil en een derde mais, aangevuld met eiwit in de mengwagen en krachtvoer via de krachtvoercomputer. 'We voeren momenteel 20 kg krachtvoer per 100 kg melk', geeft Pierre aan. 'Maar het doel is niet een zo laag mogelijk krachtvoerbruik. De koeien gaan voorop. We willen niet dat het eiwit daalt of dat de vruchtbaarheid eronder lijdt.'

Aan de hand van de conditiescore bepalen de melkveehouders de hoeveelheid

krachtvoer. De 24 standsdraaimelkstal is wel voorzien van melkmeters, maar die zijn niet gekoppeld aan de voercomputer. 'Ik heb als voerforlichter te vaak gezien dat daar niks mee gebeurde', meldt Pierre, die in 2008 volledig thuis kwam werken en in 2010 het bedrijf overneemt.

Naar een managementsysteem is het sowieso vergeefs zoeken. Niet nodig, vinden de mannen. 'Ik ken alle koeien bij naam, Pierre kent ze bij nummer. En we hebben een groot oud boek waarin we elke inseminatie opschrijven', geeft Willie aan.

Wars van showkoeien

Over die inseminaties wordt goed nagedacht. Willie en Pierre kiezen de partners van de koeien met zorg. 'We letten goed op de onderbalk, maar ook op de inet. Dat is het meest eerlijke getal dat er is. Productiecijfers kloppen bijna altijd.' De familie Litjens is wars van showkoeien. 'We zien onze koeien liever breed dan hoog en smal. We hebben het meest aan functionele koeien.'

Het gaat vader en zoon, die al sinds 1998 met het aAa-systeem werken, daarbij vooral om het maken van de juiste combinatie. 'We zijn bijvoorbeeld heel tevreden met onze dochters van Redgold, Misty en Redford. Dat zijn nou niet bepaald exterieurvererfers, maar als je ze gericht gebruikt hoeft dat geen probleem te zijn. Je moet dat soort stieren alleen niet twee tot drie generaties achter elkaar gebruiken. Daarom gebruiken we af en toe wat exterieurstieren als Classic en de wachtstieren Redross en Ducky.'

Op dit moment staan onder meer Mr Kris, Tequila, Curtis, Chicago en nog steeds Redgold op de inseminatielijst. Vooral Nederlandse stieren dus. 'De buitenlandse vallen in productie nog weleens tegen', vindt Pierre, die zijn oog ook op Fiction heeft laten vallen. 'Die geeft een mooie aanvulling qua bloed, maar ik vind hem nu nog te prijzig. De drang om nieuwe stieren te gebruiken hebben we absoluut niet. Als ze nu goed zijn, zijn ze dat over een tijdje ook nog wel.'

Kiandochter Sisca 73, die net als Clarien 10 (v. Redgold) is geselecteerd voor de CRV Koe-Expo, is een van de favorieten. 'Dat is een heel functionele koe met ontzettend hoge gehalten. Ze mankeert nooit iets en doet onopvallend haar werk. Dat zien we het liefst.' Sisca won onlangs nog de reservetitel bij de senioren op de fokveedag in Echteld, waar de familie Litjens steevast van de partij is. De melkveehouders hopen dat voor keuringsdeelname ruimte blijft bestaan, zegt Pierre. 'Naar een fokveedag gaan is mooi, maar ik wil niet dat andere koeien daardoor tekortkomen.' |

